



08 09 15

Till Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över ”Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten - till nytta för brukaren”.

Föreningen Sveriges Socialchefer, FSS, har fått en inbjudan att lämna synpunkter över betänkandet ”Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten – till nytta för brukaren”.

FSS vill inledningsvis anföra att betänkandet som helhet är väl genomarbetat och innehåller en rad nödvändiga och efterlängtrade förslag.

FSS anser som utredaren att en evidensbaserad praktik bör vara baserad på en sammanvägning av brukarens erfarenheter, den professionella expertisens bedömning och bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap. Dessa tre ben bör dock, enligt FSS mening, kompletteras med ett fjärde ben nämligen utvecklandet av den sociala kompetensen, det vill säga, förmågan att leva sig in i människors villkor. Ett professionellt bemötande som genom inlevelseförmåga kan möta brukaren/klienten just där hon befinner sig och en människosyn som präglas av människors okränkbara värde och rätt till integritet.

Det finns behov av insatser till stöd för en fortsatt kunskapsutveckling inom socialtjänsten. Socialtjänsten måste utveckla sina metoder för att mäta effekter av gjorda insatser med fokus på resultat, kvalitet och effektivitet.

Det statliga stödet för en utveckling av en kunskapsbaserad socialtjänst borde kunna utformas mer strategiskt och långsiktigt i stället för som idag ofta projektbaserat, kortsiktigt och utan tydlig samordning mellan forskning, praktik, utbildning och implementering. FSS delar utredarens bedömning att Regering och Riksdag kan stödja utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst bättre om man använder de medel som regelbundet avsätts för ändamålet, mer strategiskt, samordnat och långsiktigt.

Huvudmännen och staten behöver utforma gemensamma långsiktiga strategier för att få till stånd en än mer kunskapsbaserad socialtjänst.

En viktig grund är att Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting i framtiden tecknar avtal om gemensamma mål och insatser för att stödja den långsiktiga kunskapsutvecklingen inom socialtjänsten. Överenskommelsen bör beredas med hjälp av vetenskaplig och professionell expertis samt företrädare för brukare. Det är enligt FSS mening nödvändigt att avtalsperioderna sträcker sig över minst tre år för att trygga långsiktigheten.

Det är bra att fokus på brukarnas medverkan går som en röd tråd genom hela betänkandet. Det är avgörande och viktigt att kunna utforma nya mötesplatser och möjligheter till reell brukarmedverkan. Brukarinflytande kräver att brukarnas erfarenheter och kunskaper faktiskt tas till vara. FSS delar utredarens bedömning att brukarperspektivet inte enbart är en angelägenhet för klienter och brukare utan en omistlig kunskapskälla för socialtjänstens praktik. Utvecklingen av en evidensbaserad praktik förutsätter en tydlig prioritering av brukarperspektivet.

Det finns anledning att fokusera ytterligare på formerna för brukarinflytande och valet av vilka som ska representera brukarna. Det är viktigt att vid sidan om brukarinflytande via verksamma brukarorganisationer hitta former för att möta de som saknar intresseorganisationer, exempelvis hemlösa och personer som erhåller försörjningsstöd.

FSS stödjer utredarens bedömning att det finns ett stort behov av en utveckling av en enhetlig terminologi inom socialtjänstens olika områden. Ambitionen att få en bättre kunskap om socialtjänstens verksamhet och resultat handlar ytterst om att få bättre möjligheter att värdera olika verksamheter och resultatet av dessa. Varje värdering av en verksamhet och dess resultat sker i praktiken genom någon form av jämförelse. För att sådan jämförelse ska bli meningsfull så krävs en enhetlig terminologi och enhetliga begrepp på nationell nivå.

FSS delar utredarens bedömning att huvudmännen behöver investera i tid pengar och utbildning av personalen, stödja en anpassning av arbetsorganisationen och arbetssättet samt ha ett aktiv förhållningssätt till kunskapsanvändning och kunskapsbildning.

Staten bör göra satsningar i syfte att stödja forskningen om socialtjänstens kvalitet, resultat och effektivitet samt öka forskningskompetensen inom praktiken. FSS delar bedömningen att statens stöd till huvudmännen bör vara långsiktigt och första hand inriktat på stöd till strukturer som underlättar uppföljning och utvärdering av verksamheten, användning och implementering av ny kunskap och för att stärka forskningskompetensen inom socialtjänsten.

I avtalen mellan Regeringen och huvudmännen bör man ta upp frågan om regionala strukturer för stöd till implementering av kunskap, uppföljning och utvärdering av det egna arbetet, former för samarbete mellan kommuner och mellan huvudmän, forskning och högre utbildning. FSS delar uppfattningen att vilken form för regionalt samarbete och stöd till kunskapsutveckling som är lämplig bör avgöras lokalt och regionalt. I det här sammanhanget vill FSS betona vikten av att ta vara på erfarenheterna från den lokala FOU verksamheten och att de former man väljer tryggar ett långsiktigt stöd.

Det är avgörande för en fortsatt utveckling av den kunskapsbaserade socialtjänsten att det skapas förutsättningar för långsiktigt strategiskt stöd till forskning om socialtjänstens resultat, kvalitet och effektivitet.

FSS stödjer utredarens förslag om att 17 miljoner per år, som ett första steg, avsätts för detta ändamål under sex år framåt och att Forskningsrådet för Arbetsliv och Socialvetenskap ansvarar för programmets genomförande. FSS vill dock betona att en betydligt större årlig

summa bör avsättas om man har ambitionen att verkligen möta behovet av forskning och utveckling inom socialtjänstområdet.

Det finns enligt FSS mening anledning att också fördjupa frågan om utveckling av en kunskaps- och evidensbaserad socialtjänst inom ramen för en lekmanna styrd organisation. Skälet till detta är att en mer evidensstyrd organisation ställer krav både på en förändrad lagstiftning och på en politisk styrning som ser annorlunda ut än den gör med nuvarande lagstiftning och ansvarsfördelning.

Per-Olof Forsblom
Ordförande
Föreningen Sveriges Socialchefer